

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ • **ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ**

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΝΟΜΑ: _____ Βαθμός _____
ΗΜ/ΝΙΑ: Σάββατο, 2 / 3 / 2024 ΤΜΗΜΑ: _____ ☺ _____ %

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Filius mortuus est. Huic Arria funus ita parāvit, ut ignorarētur a marīto; (...). Deinde, cum lacrimae suae, diu cohibitae, vincerent prorumperentque, egrediebātur; tum se dolōri dabat et paulo post siccis oculis redībat. Scribōniānus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occīso Scribōniāno, Rōmam trahebātur. Erat ascensūrus navem; Arria milites orābat, ut simul imponerētur. Non impetrāvit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secūta est.
2. Cum P. Cornēlius Nasīca ad Ennium poētam venisset eique ab ostio quaerenti Ennium ancilla dixisset eum **domi** non esse, Nasica sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse. Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit. Paucis post diēbus cum Ennius ad Nasīcam venisset et eum a ianuā quaereret, exclamāvit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius (...) «Quid?» inquit «Ego non cognosco vocem tuam?» Visne scire quid Nasīca responderit?
3. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. Mementote rem publicam in extremo discrimine quondam fuisse!».
4. Tristissimus haec **tibi** scribo: Fundani nostri filia minor mortua est. Ea puella nihil umquam festivius, nihil amabilius nec longiore vita dignius vidi. Nondum annos XIII impleverat, et iam illi anilis prudentia, matronalis gravitas erat et tamen suavitas puellaris. Ut illa patris cervicibus inhaerebat! ut nos amicos paternos et amanter et modeste complectebatur!
5. Cum Accius ex urbe Rōmā Tarentum venisset, ubi Pacuvius grandi iam aetāte recesserat, devertit ad eum. Accius, qui **multo** minor natu erat, tragoediam suam, **cui** «Atreus» nomen est, ei desideranti lēgit. Tum Pacuvius dixit sonōra quidem esse et grandia quae scripsisset, sed vidēri tamen ea sibi duriōra et acerbiōra. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id **me** sane paenitet; meliōra enim fore spero, quae deinceps scribam.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας μόνο τις υπογραμμισμένες φράσεις ή περιόδους λόγου από τα παραπάνω αποσπάσματα. Μονάδες **20**

B1. Να χαρακτηρίσετε ως σωστές ή λανθασμένες τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην καθεμιά τη λέξη *Σωστό* ή *Λάθος*, ανάλογα με το περιεχόμενό της.

- α. Η γενέθλιος χρονολογία της ρωμαϊκής λογοτεχνίας θεωρείται το 340 π.Χ.
- β. Πηγή έμπνευσης του *Βαλέριου Κάτουλλου* αποτελεί η άγνωστη κοπέλα που ονομάζει *Λεσβία*.
- γ. Η κλασική εποχή της λατινικής λογοτεχνίας διαρκεί ως το θάνατο του Αυγούστου, το 14 μ.Χ. Μονάδες **3**

B2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α' με εκείνα της στήλης Β'. (Δύο στοιχεία από κάθε στήλη περισεύουν). Μονάδες 7

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. Λουκρήτιος	α. Αινειάδα
2. Μάρκος Τύλλιος Κικέρων	β. De rerum natura
3. Κορνήλιος Νέπωσ	γ. Μεταμορφώσεις
4. Ιούλιος Καίσαρ	δ. Μενίππειες σάτιρες
5. Οβίδιος	ε. Ωδές
6. Βάρρων ο Ρεατίνος	στ. Βιογραφίες
7. Τίτος Λίβιος	ζ. Φιλιππικοί λόγοι
8. Βιτρούβιος	η. Απομνημονεύματα
9. Πόπλιος Βιργίλιος Μάρων	θ. Λυρική ποίηση

B3. Να εντοπίσετε μία ετυμολογικά συγγενική λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, στο κείμενο που επισημαίνεται στην κάθε περίπτωση:

- α. **ναυτιλία** (στο 1^ο κείμενο)   β. **στόμα** (στο 2^ο κείμενο)   γ. **μουράγιο** (στο 3^ο κείμενο)
δ. **σκαρίφημα** (στο 4^ο κείμενο)   ε. **σονέτο** (στο 5^ο κείμενο) Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Γ' (Γραμματική ___ / 30)

G1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- diu : τον συγκριτικό βαθμό.
- navem : την αφαιρετική του ενικού αριθμού.
- eum : τη δοτική του πληθυντικού.
- illam : τη γενική του ενικού.
- iussu : τη δοτική του ενικού.
- urbis : τη γενική του πληθυντικού.
- quae: τη δοτική του πληθυντικού στο αρσενικό γένος.
- Neminem : την αφαιρετική του ενικού του ουδετέρου.
- rem publicam : τη γενική του ενικού.
- Tristissimus : την αφαιρετική του ενικού στον συγκριτικό βαθμό.
- amabilius : τη γενική του πληθυντικού στον θετικό βαθμό.
- longiore : το αντίστοιχο επίρρημα στον θετικό βαθμό.
- duriōra : την αιτιατική του ενικού στο θετικό βαθμό.
- aetatis : τη γενική του πληθυντικού.
- Accius : την κλητική του ενικού.

Μονάδες 15

G2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

- vincerent : το α' ενικό της οριστικής του Παρακειμένου της ίδιας φωνής.
- moverat : την αιτιατική του σουπίνο.
- trahebatur : το β' πληθυντικό της υποτακτικής του Παρακειμένου στην άλλη φωνή.
- secuta est : το ίδιο πρόσωπο στην οριστική του Ενεστώτα.
- dixisset : το β' ενικό της προστακτικής του Ενεστώτα της ίδιας φωνής.
- sensit : το γ' πληθυντικό της υποτακτικής του Μέλλοντα της ίδιας φωνής.
- Accipe : το γ' ενικό της υποτακτικής του Παρατατικού της ίδιας φωνής.
- fecerit : το β' ενικό της προστακτικής του Ενεστώτα της ίδιας φωνής.
- Visne : να μεταφέρετε τον τύπο στον πληθυντικό αριθμό.
- habemus : το α' πληθυντικό της οριστικής του Υπερσυντελικού στην άλλη φωνή.
- tutamini : τη γενική ενικού της μετοχής του αρσενικού & το απαρέμφατο του Ενεστώτα.

- credideritis : το β' ενικό της οριστικής του Παρατατικού στην άλλη φωνή.
- mortua est : τη δοτική πληθυντικού της μετοχής του Μέλλοντα στο αρσενικό γένος.
- recesserat : το β' πληθυντικό της υποτακτικής του Παρατατικού της ίδιας φωνής.

Μονάδες **15**

ΘΕΜΑ Δ' (Συντακτικό ___ / 30)

Δ1. fuera Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur: Να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση που να εισάγεται με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο cum. Μονάδες **2**

Δ2. tum se dolōri dabat et paulo post siccis oculis redibat: Στο απόσπασμα εντοπίζονται δυο κύριες προτάσεις. Να ξαναγράψετε την περίοδο αντικαθιστώντας:
- την φράση "se dabat" από άλλο ρηματικό τύπο, ώστε να εξακολουθεί να δηλώνεται η αυτοπάθεια,
- την φράση "paulo post" με ισοδύναμη έκφραση. Μονάδες **3**

Δ3. ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi: Στη δοθείσα φράση να εντοπίσετε και να αναγνωρίσετε τον τρόπο εκφοράς του β' όρο σύγκρισης και στη συνέχεια να τον μετατρέψετε σε ισοδύναμη συντακτική δομή. Μονάδες **3**

Δ4. conduxit (Arria) piscatoriam naviculam: Να μετατρέψετε την κύρια πρόταση σε ευθεία ερώτηση ολικής αγνοίας μονομελή, κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να αναμένεται καταφατική απάντηση. Μονάδες **2**

Δ5. "Ego non cognosco vocem tuam?": Να μετατρέψετε την ευθεία ερώτηση σε πλάγια από την εξάρτηση: *Ennius interrogavit ...* Μονάδες **5**

Δ6. Accius tragoediam suam ei desideranti legit: Να μετατρέψετε τη σύνταξη της πρότασης από ενεργητική σε παθητική. Μονάδες **4**

Δ7. meliōra enim fore spero, quae deinceps scribam: Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο που τελει υπό την εξάρτηση *spero*, σε ευθύ. Μονάδα **1**

Δ8. "Accipe nunc quid postea Nasica fecerit": Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με την εξάρτηση: *Scriptor admonet illum ...* Μονάδες **3**

Δ9. Arria milites orabat, ut simul imponeretur: Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο που τελει υπό την εξάρτηση *orabat*, σε ευθύ. Μονάδες **2**

Δ10. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους **σημειωμένους** με έντονα γράμματα όρους του κάθε κειμένου: **domi** (2°), **tibi** (4°), **multo** (5°), **cui** (5°), **me** (5°) Μονάδες **5**

